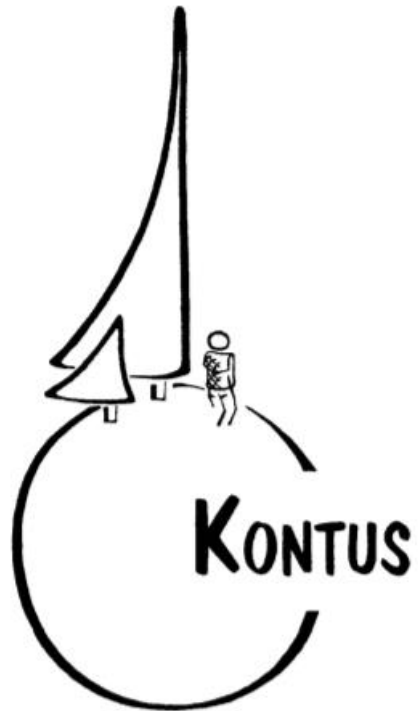

Prosjekt KONTUS – status etter 12 år

Sverre Holm

Skogskjøtselsjef

Glommen Mjøsen Skog

Prosjekt KONTUS

- Mats Hagner, svensk (omdiskutert) professor. Naturkultur.
- Glommen og Mjøsen etablerte Prosjekt Kontus i 2003.
- Prosjektleder Trygve Øvergaard – Skogkurs
- Målsetting:
Med utgangspunkt i bakgrunnen og forvaltningsprinsippet KONTUS skal prosjektet utvikle, dokumentere og gjøre kjent metoder for lukket hogst og synliggjøre hvilke konsekvenser dette har.
- KONTUS er ikke et skjøtselprogram, men et økonomisk prinsipp for selektiv hogst (SH).
- KONTUS har som mål å opprettholde en skog med kontinuerlig foryngelse og hogst, en flerskiktet, lukket skog.

Prosjekt KONTUS

- DP 1 Overføre kunnskap og skape holdninger
- DP 2 Forsøksfelt
- DP 3 Kriterier for kartlegging og prioritering av bestand
- DP 4 Økonomisk analyse
- DP 5 Metode for planlegging av drift
- DP 6 Utmarkseffekter
- DP 7 Miljøeffekter
- DP 8 Skogbruksplan

DP 3 Kriterier for kartlegging og prioritering av bestand (SHI)

Selektiv hogst indeks (SHI - Nils Lexerød)

Beskriver bestandets egnethet for selektiv hogst.

- Dimensjonsspredning
- Tilvekstpotensiale (grønn krone)
- Stabilitet (sjiktning)
- Muligheter for naturlig foryngelse (vegetasjonstype og hoh)

- Må kombineres med lokalkunnskap

DP 3 Kriterier for kartlegging og prioritering av bestand (SHI)

Tabell 2. Arealenes egnethet i Hedmark, Oppland og Norge.

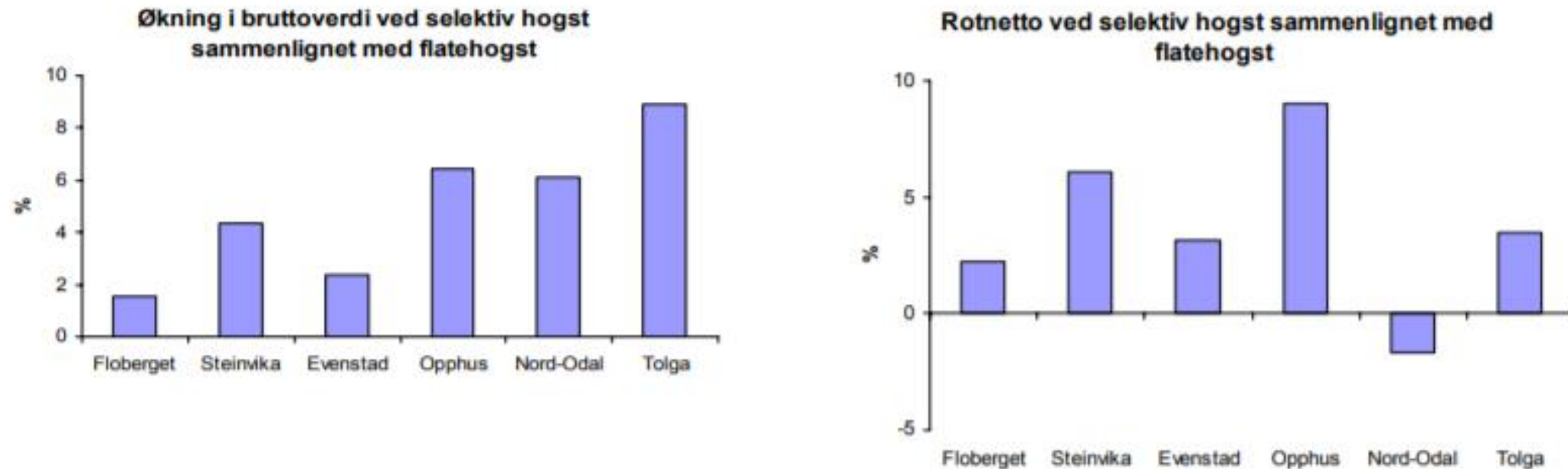
EGNETHET	SHI	HEDMARK	OPPLAND	NORGE
Egnet	> 0,6	4,1 %	6,2 %	6,2 %
Sannsynlig egnet	0,3-0,6	11,5 %	13,8 %	9,5 %
Sannsynlig ikke egnet	0,1-0,3	15,5 %	12,8 %	11,0 %
Ikke egnet	< 0,1	23,2 %	11,0 %	13,1 %
Ikke vurdert *		45,8 %	56,2 %	60,3 %
Sum		100,0 %	100,0 %	100,0 %

*Arealer som har >10 % lauv, >40 % hellning eller er driftsteknisk utilgjengelig.

DP 4 Økonomisk analyse

De selektive hogstene som er gjennomført i Kontusprosjektet har en lønnsomhet lik eller litt bedre enn snauhogst, pr m³.

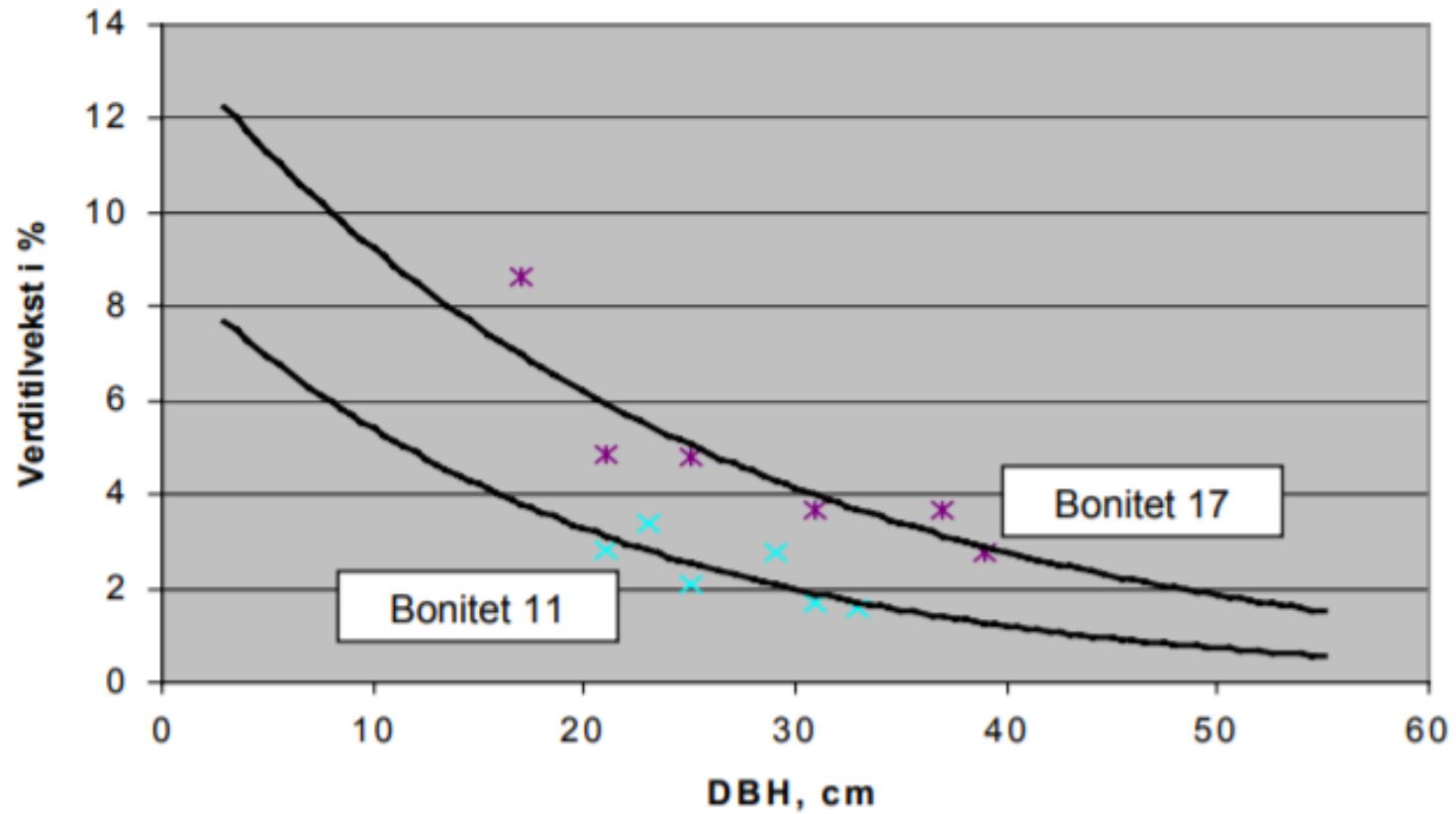

Figur 1. Bruttopris og rotnetto for selektiv hogst sammenliknet med snauhogst.

DP 4 Økonomisk analyse

Verditilvekst prøvetrær

12%

35%

4%

45%

7%

-10%

SHI: 0,37

Sannsynlig egnet

Noen konklusjoner Prosjekt KONTUS

- SHI stemmer bra, også ift stabilitet
- For høyt skadenivå etter drift, gjennomsnitt 9,5 %
- I gjennomsnitt 10 % økning i driftspris
- 2 – 9 % høyere brutto tømmerverdi
- Vanskelig å utforme en god arbeidsordre til entreprenør
- Selektiv hogst ivaretar spesielle vegetasjonstyper

Simon Anderson – Masteroppgave 2015

Tilvekst på bestands- og enkelttrenivå ti år etter selektiv hogst etter KONTUS-prinsippet.

- Tilvekst etter hogst er helt avhengig av volum etter hogst.
- Innveksten av nye dimensjoner er god
- Innveksten av nye trær er tilfredsstillende

KONTUS, en del av skogbehandlingen i dag?

Norsk PEFC Skogstandard:

I grandominert skog skal lukket hogst brukes der forholdene økonomisk og biologisk ligger til rette for det. Grandominert skog forynges imidlertid normalt med flatehogst og planting, da dette vanligvis vil gi best økonomi og høyest skogproduksjon.

- Ca 2 % av foryngeshogstene hos Glommen Mjøsen Skog skjer i dag som lukket hogst

Ulemper med KONTUS

STABILITET:

- Rotutvikling på ungskog
- Negativ sosial stabilitet
- Råte

Ulemper med KONTUS

«GRANIFISERING»:

- Begrenset innvekst av lyskrevende pionerarter
- Gran på furumark – negative konsekvenser
- Genetisk variasjon ?

Ulemper med KONTUS

PRODUKSJONSTAP:

- Utnytter ikke produksjonsgevinsten med foredlet plantemateriale og markberedning (15 – 40 %)
- Tilvekstmodeller for KONTUS, selektiv hogst og bledningshogst sammenligner kun produksjon mot naturskog.
Dagens kulturskog produserer betydelig over det nivået.

Fordeler med KONTUS

- Oppleveres positivt av mange å ha «skog» hele tiden
- Positivt for arter knyttet til skog i lukkede livsmiljø
- Et godt alternativ for skogbruk hvor optimal skogproduksjon ikke er hovedmålet eller når skogen er underlagt et spesielt forvaltningsregime
- Begrensede skogkulturkostnader

Oppsummering KONTUS

- Optimal utnyttelse av skogens produksjonsevne, medfører minimal bruk av lukket hogst
- KONTUS er en av flere lukkede hogstformer som skogbruket skal kunne tilby
- Vi bør øke andelen lukket hogst fordi det er en optimal hogstform, på et begrenset areal

En ekte KONTUS
Wilhelm Tyskeberget

Takk for meg

